

ZAKON

O OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU

("Sl. glasnik RS", br. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - dr. zakon i 10/2019)

I UVODNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se osnovno obrazovanje i vaspitanje, kao deo jedinstvenog sistema obrazovanja i vaspitanja.

Osnovno obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se u skladu sa Ustavom, zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zakon), potvrđenim međunarodnim konvencijama, poveljama, sporazumima i ovim zakonom.

Termini izraženi u ovom zakonu u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni ženski i muški rod lica na koja se odnose.

Delatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 2

Osnovno obrazovanje i vaspitanje je delatnost od neposrednog društvenog interesa i ostvaruje se kao javna služba.

Obrazovno-vaspitni rad u smislu ovog zakona obuhvata nastavu i druge oblike organizovanog rada sa učenicima.

Član 3

Delatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja obavlja osnovna škola (u daljem tekstu: škola), i to:

- 1) osnovna škola;
- 2) osnovna škola za obrazovanje odraslih;
- 3) osnovna muzička škola;
- 4) osnovna baletska škola;
- 5) osnovna škola za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Izuzetno, delatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja obavlja i obrazovno-vaspitni centar kao ustanova u kojoj se osim osnovnog obrazovanja i vaspitanja, odnosno predškolskog i osnovnog obrazovanja i vaspitanja, ostvaruje i srednje obrazovanje i vaspitanje.

Delatnost osnovnog obrazovanja odraslih ostvaruje se u skladu sa Zakonom i posebnim zakonom koji uređuje oblast obrazovanja odraslih.

Škola obavlja delatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja ostvarivanjem školskog programa, u školskom i drugom prostoru, organizovanjem izdvojenog odeljenja škole.

Pravo na osnovno obrazovanje i vaspitanje

Član 4

Svako lice ima pravo na besplatno i kvalitetno osnovno obrazovanje i vaspitanje u javnoj školi.

Učenik javne škole može besplatno da koristi knjige, školski materijal, prevoz, ishranu, kao i smeštaj kada je to potrebno, u skladu sa zakonom.

Obaveznost osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 5

Osnovno obrazovanje i vaspitanje obavezno je i ostvaruje se u skladu sa zakonom.

Pripremni predškolski program ostvaruje se u skladu sa zakonom i deo je obaveznog obrazovanja i vaspitanja.

Član 6

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik dužan je da obezbedi da njegovo dete upiše i redovno pohađa školu.

Član 7

Dete državljanin Republike Srbije ima pravo da osnovno obrazovanje i vaspitanje stiče u nacionalnoj školi.

Član 8

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik učenika ima pravo da za svoje dete izabere osnovno obrazovanje i vaspitanje u javnoj ili privatnoj školi, odnosno obrazovanje kod kuće ili na daljinu, u skladu sa Zakonom.

Zadatak škole

Član 9

Osnovni zadatak škole je da omogući kvalitetno obrazovanje i vaspitanje za svako dete i učenika, pod jednakim uslovima, bez obzira gde se škola nalazi, odnosno gde se obrazovanje i vaspitanje odvija.

Lica koja obavljaju obrazovno-vaspitni rad i druga lica zaposlena u školi naročito će promovisati jednakost među svim učenicima i aktivno se suprotstavljati svim vrstama diskriminacije i nasilja.

Obrazovanje i vaspitanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom

Član 10

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, u smislu ovog zakona, jeste: dete sa intelektualnim smetnjama, dete sa senzornim smetnjama, dete sa motoričkim smetnjama, dete sa teškoćama u učenju, dete sa govorno-jezičkim smetnjama, dete sa problemom u ponašanju, dete sa emocionalnim teškoćama, dete sa smetnjama u razvoju koje se manifestuju istovremeno u nekoliko oblasti, usled čega se dete suočava sa brojnim preprekama u zadovoljenju osnovnih potreba i potrebna mu je najkompleksnija podrška ili dete sa drugim smetnjama zbog kojih mu je potrebna podrška.

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom stiče osnovno obrazovanje i vaspitanje po pravilu u školi zajedno sa ostalim učenicima, a kada je to u najboljem interesu učenika u školi za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, u skladu sa Zakonom.

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom ima pravo na individualni obrazovni plan, u skladu sa Zakonom.

Obrazovanje i vaspitanje učenika sa izuzetnim sposobnostima

Član 11

Učenik sa izuzetnim sposobnostima ima pravo na individualni obrazovni plan koji omogućava da se njegov razvoj i napredovanje odvija prema sposobnostima i interesovanjima, u skladu sa Zakonom.

Učenik sa izuzetnim sposobnostima upisan u prvi razred srednje muzičke, odnosno baletske škole, koji je završio sedmi razred osnovne škole ima pravo da polaganjem razrednih ispita završi školu.

Učenik sa izuzetnim muzičkim, odnosno baletskim sposobnostima ima pravo da stiče muzičko ili baletsko obrazovanje i vaspitanje na osnovu jedinstvenog školskog programa za talente koji se donosi na osnovu plana i programa nastave i učenja osnovnog obrazovanja i vaspitanja i plana i programa nastave i učenja muzičkog ili baletskog obrazovanja i vaspitanja.

Jezik ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada

Član 12

Obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se na srpskom jeziku i ćirilicom pismu.

Za pripadnike nacionalne manjine obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Izuzetno, za pripadnike nacionalne manjine obrazovno-vaspitni rad može da se izvodi i dvojezično na jeziku i pismu nacionalne manjine i na srpskom jeziku.

Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku i pismu nacionalne manjine odnosno dvojezično na jeziku i pismu nacionalne manjine i na srpskom, ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo) po pribavljenom mišljenju odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine daje saglasnost za ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada za manje od 15 učenika upisanih u prvi razred. Ako nacionalni savet nacionalne manjine ne dostavi mišljenje u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, smatra se da je mišljenje dato.

Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na srpskom jeziku, za učenika pripadnika nacionalne manjine organizuje se nastava jezika nacionalne manjine sa elementima nacionalne kulture kao izborni program.

Bliže uslove za ostvarivanje programa obrazovno-vaspitnog rada dvojezično na jeziku i pismu nacionalne manjine i na srpskom jeziku propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministar).

Obrazovno-vaspitni rad može da se izvodi na stranom jeziku, odnosno dvojezično na stranom i srpskom jeziku ili na stranom jeziku i jeziku i pismu nacionalne manjine, uz saglasnost Ministarstva.

Bliže uslove za ostvarivanje programa obrazovno-vaspitnog rada na stranom jeziku, odnosno dvojezično iz stava 7. ovog člana propisuje ministar.

Kada se obrazovanje stiče na jeziku nacionalne manjine, stranom jeziku ili dvojezično, učenje srpskog jezika je obavezno.

Obrazovno-vaspitni rad za učenike koji koriste znakovni jezik, odnosno posebno pismo ili druga tehnička rešenja ostvaruje se u skladu sa Zakonom.

II ŠKOLA

Član 13

Prema programu obrazovanja i vaspitanja koji ostvaruje, škola može da bude nacionalna škola ili strana škola.

Plan i program nastave i učenja donet na osnovu Zakona ostvaruje nacionalna škola.

Strani program u skladu sa Zakonom ostvaruje strana škola.

Član 14

Prema osnivaču, škola može da bude javna škola ili privatna škola.

Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave je osnivač javne škole.

Drugo domaće i strano pravno ili fizičko lice je osnivač privatne škole.

Javna škola

Član 15

Javna škola osniva se u skladu sa aktom o mreži škola.

Mreža škola treba da je racionalna i da obezbeđuje ostvarivanje jednakog prava na dostupnost obrazovanja i vaspitanja svim učenicima na određenom području.

Dostupnost mreže podrazumeva mogućnost sticanja obrazovanja i vaspitanja u sedištu ili drugom objektu, organizovanjem izdvojenog odeljenja škole, primereno udaljenom od mesta stanovanja, uz infrastrukturnu povezanost i uslove koji ne ugrožavaju zdravlje i bezbednost učenika.

Privatna škola

Član 16

Privatna škola osniva se u skladu sa Zakonom.

Ukoliko ima više osnivača privatne škole njihova međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom.

Nacionalna i strana škola

Član 17

Nacionalna škola osniva se kao javna, a može da se osnuje i kao privatna škola.

Stranu školu osniva strana država, strano ili domaće pravno ili fizičko lice, u skladu sa Zakonom.

Javna isprava koju izdaje strana škola priznaje se i izjednačava sa javnom ispravom koju izdaje nacionalna škola, nakon sprovođenja postupka priznavanja strane školske isprave.

Škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom

Član 18

U školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom školuju se deca bez obzira na vrstu smetnje.

Radi unapređivanja inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja, škola za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, kao i škola koja ima odeljenje za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom pruža podršku školi u sistemu redovnog obrazovanja i vaspitanja.

Škola u sistemu redovnog obrazovanja i vaspitanja u kojoj stiču obrazovanje i učenici sa smetnjama u razvoju i invaliditetom može da angažuje vaspitača, nastavnika ili stručnog saradnika, koji je zaposlen u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, u skladu sa Zakonom.

Angažovanje zaposlenog iz stava 3. ovog člana, vrši se na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške učeniku u skladu sa Zakonom.

Škola posebne pedagoške orijentacije

Član 19

Škola može da ostvaruje i program posebne pedagoške orijentacije kada Ministarstvo utvrdi da realizacija tog programa obezbeđuje ostvarivanje standarda za završetak osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

Programi pedagoške orijentacije iz stava 1. ovog člana su: Montesori program, Dekroli program, Štajner program i slični programi, za koje škola koja ih ostvaruje poseduje sertifikat međunarodno priznatog udruženja škola iste pedagoške orijentacije.

Izdvojeno odeljenje

Član 20

Škola koja ima rešenje o verifikaciji, može da obavlja delatnost van sedišta u izdvojenom odeljenju (objektu škole ili drugom prostoru) ako ispunjava uslove propisane Zakonom.

Nastava i drugi oblici obrazovno-vaspitnog rada van sedišta škole ostvaruju se uz uvažavanje demografskih, geografskih, ekonomskih i kulturnih specifičnosti.

Škola može početi sa radom van sedišta, po dobijanju rešenja o verifikaciji za obavljanje delatnosti u izdvojenom odeljenju, u skladu sa Zakonom.

III CILJEVI I ISHODI OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Ciljevi osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 21

Osnovni ciljevi osnovnog obrazovanja i vaspitanja jesu:

- 1) obezbeđivanje dobiti i podrška celovitom razvoju učenika;
- 2) obezbeđivanje podsticajnog i bezbednog okruženja za celoviti razvoj učenika, razvijanje nenasilnog ponašanja i uspostavljanje nulte tolerancije prema nasilju;
- 3) sveobuhvatna uključenost učenika u sistem obrazovanja i vaspitanja;
- 4) razvijanje i praktikovanje zdravih životnih stilova, svesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbednosti, potrebe negovanja i razvoja fizičkih sposobnosti;
- 5) razvijanje svesti o značaju održivog razvoja, zaštite i očuvanja prirode i životne sredine i ekološke etike, zaštite i dobiti životinja;
- 6) kontinuirano unapređivanje kvaliteta procesa i ishoda obrazovanja i vaspitanja zasnovanog na proverenim naučnim saznanjima i obrazovnoj praksi;
- 7) razvijanje kompetencija za snalaženje i aktivno učešće u savremenom društvu koje se menja;
- 8) pun intelektualni, emocionalni, socijalni, moralni i fizički razvoj svakog učenika, u skladu sa njegovim uzrastom, razvojnim potrebama i interesovanjima;
- 9) razvijanje ključnih kompetencija za celoživotno učenje i međupredmetnih kompetencija u skladu sa razvojem savremene nauke i tehnologije;
- 10) razvoj svesti o sebi, stvaralačkih sposobnosti, kritičkog mišljenja, motivacije za učenje, sposobnosti za timski rad, sposobnosti samovrednovanja, samoinicijative i izražavanja svog mišljenja;
- 11) osposobljavanje za donošenje valjanih odluka o izboru daljeg obrazovanja i zanimanja, sopstvenog razvoja i budućeg života;
- 12) razvijanje osećanja solidarnosti, razumevanja i konstruktivne saradnje sa drugima i negovanje drugarstva i prijateljstva;
- 13) razvijanje pozitivnih ljudskih vrednosti;
- 14) razvijanje kompetencija za razumevanje i poštovanje prava deteta, ljudskih prava, građanskih sloboda i sposobnosti za život u demokratski uređenom i pravednom društvu;
- 15) razvoj i poštovanje rasne, nacionalne, kulturne, jezičke, verske, rodne, polne i uzrasne ravnopravnosti, tolerancije i uvažavanje različitosti;

16) razvijanje ličnog i nacionalnog identiteta, razvijanje svesti i osećanja pripadnosti Republici Srbiji, poštovanje i negovanje srpskog jezika i maternjeg jezika, tradicije i kulture srpskog naroda i nacionalnih manjina, razvijanje interkulturalnosti, poštovanje i očuvanje nacionalne i svetske kulturne baštine;

17) povećanje efikasnosti upotrebe svih resursa obrazovanja i vaspitanja, završavanje obrazovanja i vaspitanja u predviđenom roku sa minimalnim produžetkom trajanja i smanjenim napuštanjem školovanja;

18) povećanje efikasnosti obrazovanja i vaspitanja i unapređivanje obrazovnog nivoa stanovništva Republike Srbije kao države zasnovane na znanju.

Opšte međupredmetne kompetencije za kraj osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 21a

Cilj orijentacije ka opštim međupredmetnim kompetencijama i ključnim kompetencijama je dinamičnije i angažovanije kombinovanje znanja, veština i stavova relevantnih za različite realne kontekste koji zahtevaju njihovu funkcionalnu primenu.

Opšte međupredmetne kompetencije zasnivaju se na ključnim kompetencijama, razvijaju se kroz nastavu svih predmeta, primenjive su u različitim situacijama i kontekstima pri rešavanju različitih problema i zadataka i neophodne svim učenicima za lično ostvarenje i razvoj, uključivanje u društvene tokove i zapošljavanje i čine osnovu za celoživotno učenje.

Opšte međupredmetne kompetencije za kraj osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji su:

- 1) kompetencija za učenje;
- 2) odgovorno učešće u demokratskom društvu;
- 3) estetička kompetencija;
- 4) komunikacija;
- 5) odgovoran odnos prema okolini;
- 6) odgovoran odnos prema zdravlju;
- 7) preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu;
- 8) rad sa podacima i informacijama;
- 9) rešavanje problema;
- 10) saradnja;
- 11) digitalna kompetencija.

Ishodi

Član 22

Nakon završetka osnovnog obrazovanja i vaspitanja učenici će:

- 1) imati usvojen integrisani sistem naučno zasnovanih znanja o prirodi i društvu i biti sposobni da tako stečena znanja primenjuju i razmenjuju;
- 2) umeti da efikasno usmeno i pismeno komuniciraju na srpskom, odnosno na srpskom i jeziku nacionalne manjine i najmanje jednom stranom jeziku koristeći se raznovrsnim verbalnim, vizuelnim i simboličkim sredstvima;
- 3) biti funkcionalno pismeni u matematičkom, naučnom i finansijskom domenu;
- 4) umeti da efikasno i kritički koriste naučna znanja i tehnologiju, uz pokazivanje odgovornosti prema svom životu, životu drugih i životnoj sredini;
- 5) biti sposobni da razumeju različite forme umetničkog izražavanja i da ih koriste za sopstveno izražavanje;
- 6) biti osposobljeni za samostalno učenje;
- 7) biti sposobni da prikupljaju, analiziraju i kritički procenjuju informacije;
- 8) moći da identifikuju i rešavaju probleme i donose odluke koristeći kritičko i kreativno mišljenje i relevantna znanja;
- 9) biti spremni da prihvate izazove i promene uz odgovoran odnos prema sebi i svojim aktivnostima;
- 10) biti odgovorni prema sopstvenom zdravlju i njegovom očuvanju, primenjivati usvojene zdravstvene navike neophodne za aktivan i zdrav životni stil;
- 11) umeti da prepoznaju i uvažavaju ljudska i dečja prava i biti sposobni da aktivno učestvuju u njihovom ostvarivanju;
- 12) imati razvijeno osećanje pripadnosti sopstvenoj porodici, naciji i kulturi, poznavati sopstvenu tradiciju i doprinositi njenom očuvanju i razvoju;
- 13) znati i poštovati tradiciju, identitet i kulturu drugih zajednica i biti sposobni da sarađuju sa njihovim pripadnicima;
- 14) biti sposobni da efikasno i konstruktivno rade kao članovi tima, grupe, organizacije i zajednice.

IV PROGRAMI I ORGANIZACIJA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA

Programi

Član 23

Obrazovno-vaspitni rad u školi ostvaruje se na osnovu školskog programa, u skladu sa Zakonom.

Škola može da ostvaruje i:

- 1) školski program za obrazovanje odraslih;
- 2) školski program za muzičko obrazovanje;
- 3) školski program za baletsko obrazovanje;
- 4) individualni program srpskog jezika, odnosno jezika nacionalne manjine za učenike koji ne poznaju jezik na kojem se izvodi nastava;
- 5) predškolski program, odnosno pripremni predškolski program;
- 6) druge programe usmerene na unapređivanje i povećanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.

Izuzetno, škola može da ostvaruje i predškolski program, ukoliko nije moguće organizovanje predškolskog programa na nivou predškolske ustanove, uz saglasnost Ministarstva.

Škola za decu sa smetnjama u razvoju i invaliditetom ostvaruje obrazovno-vaspitni rad u skladu sa individualnim obrazovnim planom učenika.

Član 24

(Brisano)

Obavezni predmeti, izborni programi i aktivnosti

Član 25

U školi se izučavaju obavezni predmeti i izborni programi i aktivnosti propisani planom i programom nastave i učenja, prema školskom programu, u skladu sa Zakonom.

U privatnoj školi, umesto izbornih programa i aktivnosti propisanih planom i programom nastave i učenja, škola može da realizuje druge programe i aktivnosti prema školskom programu.

Razvojni plan

Član 26

Škola donosi razvojni plan u skladu sa Zakonom i ovim zakonom.

Razvojni plan škole sadrži prioritete u ostvarivanju obrazovno-vaspitnog rada, plan i nosioce aktivnosti, kriterijume i merila za vrednovanje planiranih aktivnosti i druga pitanja od značaja za razvoj ustanove, i to:

- 1) mere unapređivanja obrazovno-vaspitnog rada na osnovu analize rezultata učenika na završnom ispitu;
- 2) mere za unapređivanje dostupnosti odgovarajućih oblika podrške i razumnih prilagođavanja i kvaliteta obrazovanja i vaspitanja za decu i učenike kojima je potrebna dodatna podrška;
- 3) mere prevencije nasilja i povećanja saradnje među učenicima, nastavnicima i roditeljima;
- 4) mere prevencije osipanja učenika;
- 5) druge mere usmerene na dostizanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja koji prevazilaze sadržaj pojedinih nastavnih predmeta;
- 6) plan pripreme za završni ispit;
- 7) plan uključivanja škole u nacionalne i međunarodne razvojne projekte;
- 8) plan stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i direktora;
- 9) mere za uvođenje inovativnih metoda nastave, učenja i ocenjivanja učenika;
- 10) plan napredovanja i sticanja zvanja nastavnika i stručnih saradnika;
- 11) plan uključivanja roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika u rad škole;
- 12) plan saradnje i umrežavanja sa drugim školama i ustanovama;
- 13) druga pitanja od značaja za razvoj škole.

Razvojni plan sadrži kriterijume i merila za praćenje ostvarivanja razvojnog plana i služi kao oslonac za izradu školskog programa i godišnjeg plana rada škole.

Plan i program nastave i učenja osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 26a

Plan nastave i učenja u osnovnom obrazovanju i vaspitanju sadrži:

- 1) listu obaveznih predmeta i izbornih programa i aktivnosti po razredima;

2) ukupan godišnji fond časova po predmetima, programima i aktivnostima;

3) nedeljni fond časova po predmetima, programima i aktivnostima.

Program nastave i učenja u osnovnom obrazovanju i vaspitanju sadrži:

1) ciljeve osnovnog obrazovanja i vaspitanja;

2) ciljeve učenja predmeta, izbornih programa i aktivnosti po razredima;

3) opšte predmetne kompetencije;

4) specifične predmetne kompetencije;

5) ishode učenja;

6) obrazovne standarde za osnovno obrazovanje i vaspitanje;

7) ključne pojmove sadržaja svakog predmeta;

8) uputstvo za didaktičko-metodičko ostvarivanje programa;

9) uputstvo za formativno i sumativno ocenjivanje učenika;

10) način prilagođavanja programa muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja, obrazovanje i vaspitanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, učenika sa izuzetnim sposobnostima, za obrazovanje i vaspitanje na jeziku nacionalne manjine i obrazovanje odraslih.

Školski program

Član 27

Osnovno obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se na osnovu školskog programa.

Školski program omogućava orijentaciju učenika i roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika u izboru škole, praćenje kvaliteta obrazovno-vaspitnog procesa i njegovih rezultata, kao i procenu individualnog rada i napredovanja svakog učenika.

Školski program se donosi u skladu sa Zakonom.

Nacionalni savet nacionalne manjine daje mišljenje na školski i vaspitni program ustanova za koje je utvrđeno da su od posebnog značaja za nacionalne manjine.

Pojedini delovi školskog programa inoviraju se u toku njegovog ostvarivanja.

Škola objavljuje školski program u skladu sa Zakonom i opštim aktom škole.

Školski program sadrži:

- 1) ciljeve školskog programa;
- 2) plan nastave i učenja osnovnog obrazovanja i vaspitanja;
- 3) programe obaveznih predmeta po razredima, sa načinima i postupcima za njihovo ostvarivanje;
- 4) izborne programe po razredima, sa načinima i postupcima za njihovo ostvarivanje;
- 5) programe aktivnosti po razredima, sa načinima i postupcima za njihovo ostvarivanje;
- 6) program dopunske i dodatne nastave;
- 7) program kulturnih aktivnosti škole;
- 8) program školskog sporta i sportsko-rekreativnih aktivnosti;
- 9) program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, program sprečavanja diskriminacije i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja;
- 10) program vannastavnih aktivnosti učenika;
- 11) program profesionalne orijentacije;
- 12) program zdravstvene zaštite;
- 13) program socijalne zaštite;
- 14) program zaštite životne sredine;
- 15) program saradnje sa lokalnom samoupravom;
- 16) program saradnje sa porodicom;
- 17) program izleta, ekskurzija i nastave u prirodi;
- 18) program rada školske biblioteke;
- 19) način ostvarivanja drugih oblasti razvojnog plana škole koji utiču na obrazovno-vaspitni rad.

Individualni obrazovni planovi svih učenika koji se obrazuju po individualnom obrazovnom planu čine prilog školskog programa.

Školski program, naročito u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, sadrži i:

- 1) način prilagođavanja rada i uslova u kojima se izvodi obrazovno-vaspitni rad;
- 2) način prilagođavanja ciljeva i ishoda, kao i sadržaja obrazovno-vaspitanog rada i

3) način ostvarivanja dodatne podrške za učenike škole.

Sastavni deo školskog programa je i program bezbednosti i zdravlja na radu koji obuhvata zajedničke aktivnosti škole, roditelja, odnosno drugih zakonskih zastupnika i jedinice lokalne samouprave, usmerene na razvoj svesti za sprovođenje i unapređivanje bezbednosti i zdravlja na radu.

Školski program za obrazovanje odraslih, školski program za muzičko obrazovanje i vaspitanje, školski program za baletsko obrazovanje i vaspitanje, pripremni predškolski program i izuzetno predškolski program deo su školskog programa kada ih škola ostvaruje.

U okviru školskog programa osnovna muzička, odnosno osnovna baletska škola može da ostvaruje i program muzičkog, odnosno baletskog vaspitanja i obrazovanja za decu predškolskog uzrasta u trajanju do jedne godine.

U okviru školskog programa, za decu i učenike koji ne poznaju srpski jezik, škola može da realizuje i program za sticanje elementarnih znanja iz srpskog jezika.

Načela izrade školskog programa

Član 28

Školski program utemeljen je na načelima:

- 1) usmerenosti na procese i ishode učenja;
- 2) zasnovanosti na standardima, uz sistematsko praćenje i procenjivanje kvaliteta programa;
- 3) uvažavanja uzrasnih karakteristika u procesu sticanja znanja i veština, formiranja stavova i usvajanja vrednosti kod učenika;
- 4) horizontalne i vertikalne povezanosti u okviru predmeta i između različitih nastavnih predmeta;
- 5) poštovanja individualnih razlika među učenicima u pogledu načina učenja i brzine napredovanja, kao i mogućnosti ličnog izbora u slobodnim aktivnostima;
- 6) zasnovanosti na participativnim, kooperativnim, aktivnim i iskustvenim metodama nastave i učenja;
- 7) uvažavanja iskustva, učenja i znanja koja učenici stiču van škole i njihovo povezivanje sa sadržajima nastave;
- 8) razvijanja pozitivnog odnosa učenika prema školi i učenju, kao i podsticanja učenikovog interesovanja za učenje i obrazovanje u toku celog života;
- 9) korišćenja pozitivne povratne informacije, pohvale i nagrade kao sredstva za motivisanje učenika;

10) uvažavanje uzrasnih karakteristika u procesu psihofizičkog razvoja obezbeđivanjem uslova za život i rad u školi.

Godišnji plan rada

Član 29

Godišnjim planom rada škole utvrđuju se vreme, mesto, način, nosioci ostvarivanja školskog programa i druga pitanja od značaja za ostvarivanje školskog programa.

Godišnji plan rada škola donosi u skladu sa školskim kalendarom, razvojnim planom i školskim programom, do 15. septembra.

Ukoliko u toku školske godine dođe do promene nekog dela godišnjeg plana rada, škola donosi izmenu godišnjeg plana rada u odgovarajućem delu.

Trajanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Član 30

Osnovno obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se u trajanju od osam godina u dva obrazovna ciklusa, u skladu sa Zakonom, ovim zakonom i planom i programom nastave i učenja.

Prvi ciklus obuhvata prvi, drugi, treći i četvrti razred.

Drugi ciklus obuhvata peti, šesti, sedmi i osmi razred.

Osnovno muzičko obrazovanje i vaspitanje traje od dve do šest godina i ostvaruje se u dva obrazovna ciklusa, u skladu sa planom i programom nastave i učenja donetim na osnovu Zakona.

Osnovno baletsko obrazovanje i vaspitanje traje četiri godine i ostvaruje se u dva obrazovna ciklusa, u skladu sa planom i programom nastave i učenja donetim na osnovu Zakona.

Osnovno muzičko obrazovanje i vaspitanje, osnovno baletsko obrazovanje i vaspitanje i osnovno obrazovanje odraslih stiče se pohađanjem nastave ili polaganjem ispita.

Muzičko, odnosno baletsko obrazovanje i vaspitanje za učenike sa izrazitim muzičkim, odnosno baletskim sposobnostima traje osam godina.

Trajanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja može biti duže ili kraće od trajanja iz st. 1. i 7. ovog člana, u zavisnosti od postignuća i napredovanja učenika.

Učeniku koji je navršio 15 godina života prestaje obaveza pohađanja škole istekom te školske godine.

Škola je dužna da učeniku koji je navršio 15 godina života, a nije stekao osnovno obrazovanje i vaspitanje, omogući školovanje do navršenih 17 godina života, ako to zahteva učenik ili njegov roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik.

Učenik koji je navršio 15 godina života, a nije stekao osnovno obrazovanje i vaspitanje, može da nastavi sticanje obrazovanja po programu funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih.

Organizacija obrazovno-vaspitnog rada

Član 31

Obrazovno-vaspitni rad organizuje se u odeljenju, u grupi i individualno.

Odeljenje istog razreda može da ima do 30 učenika.

Izuzetno, odeljenje istog razreda može da ima do 33 učenika uz saglasnost Ministarstva.

U jednom odeljenju mogu da budu do dva učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Broj učenika utvrđen u stavu 2. ovog člana umanjuje se za dva po učeniku koji osnovno obrazovanje i vaspitanje stiče ostvarivanjem individualnog obrazovnog plana sa prilagođavanjem načina rada, kao i uslova u kojima se izvodi obrazovno-vaspitni rad, odnosno sa učenjem jezika na kome se odvija obrazovno-vaspitni rad (IOP1), odnosno za tri po učeniku koji osnovno obrazovanje i vaspitanje stiče ostvarivanjem individualnog obrazovnog plana sa prilagođavanjem ciljeva, sadržaja i načina ostvarivanja programa nastave i učenja i ishoda obrazovno-vaspitanog rada (u daljem tekstu: IOP2).

Obrazovno-vaspitni rad od prvog do četvrtog razreda može da se organizuje i u kombinovanom odeljenju.

Kombinovano odeljenje sastavljeno od učenika dva razreda može da ima do 15 učenika, a odeljenje od tri ili četiri razreda do deset učenika.

Za predmete za koje je podela odeljenja na grupe predviđena planom i programom nastave i učenja organizuje se ostvarivanje obrazovno-vaspitanog rada u grupi.

Izuzetno, u grupi može da se organizuje i ostvarivanje nastave izbornih programa, ukoliko nije moguće organizovanje obrazovno-vaspitanog rada na nivou odeljenja.

Grupa iz stava 9. ovog člana, po pravilu, formira se na nivou razreda i ima najmanje 15, a najviše do 30 učenika. Obrazovno-vaspitni rad u grupi sa manje od 15 učenika organizuje se uz saglasnost ministra.

Odeljenje ili grupa u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom može da ima do deset učenika, a kada odeljenje čine učenici sa smetnjama koje se manifestuju istovremeno u nekoliko oblasti, usled čega se učenik suočava sa brojnim preprekama u zadovoljenju osnovnih potreba i potrebna im je najkompleksnija podrška, odeljenje istog razreda ima do šest učenika.

U muzičkoj i baletskoj školi obrazovno-vaspitni rad organizuje se u grupi, u klasi i individualno.

Nastava

Član 32

Nastava je osnova obrazovno-vaspitnog procesa u školi.

Pored redovne nastave, koja može da se organizuje poludnevno i celodnevno, u školi se organizuje dopunska, dodatna i pripremna nastava.

Škola koja organizuje redovnu poludnevnu nastavu u dve smene stara se da svi učenici ravnomerno pohađaju nastavu u obe smene, smenjujući se u jednakim vremenskim intervalima, ne dužim od jednog meseca.

Izuzetno, ukoliko iz objektivnih razloga škola iz stava 3. ovog člana ne može da obezbedi ravnomernu promenu smena, nastavu organizuje i bez promene smena, u dogovoru sa Ministarstvom, odnosno nadležnom školskom upravom.

Za učenike kojima je potrebna pomoć u savladavanju programa i učenju, škola organizuje dopunsku nastavu.

Za učenike od četvrtog do osmog razreda sa posebnim sposobnostima, sklonostima i interesovanjima za pojedine predmete, škola organizuje dodatnu nastavu.

Za učenike upućene na razredni i popravni ispit, škola organizuje pripremnu nastavu.

Pripremna nastava se organizuje pre početka ispitnog roka, u trajanju od najmanje pet radnih dana sa po dva časa dnevno za svaki predmet.

Za učenika kome je zbog smetnji u razvoju i invaliditeta, specifičnih teškoća u učenju, socijalne uskraćenosti i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, škola može da realizuje individualnu nastavu kroz programe podrške deci i učenicima sa smetnjama u razvoju.

Pripremu učenika za polaganje završnog ispita škola može da organizuje tokom drugog polugodišta osmog razreda, a dužna je da organizuje pripremu učenika za polaganje završnog ispita deset dana pre polaganja ispita u trajanju najmanje dva časa dnevno iz predmeta koji su obuhvaćeni polaganjem.

Član 33

Nastavni program verske nastave, na usaglašeni predlog tradicionalnih crkava i verskih zajednica, po pribavljenom mišljenju organa nadležnog za poslove odnosa sa crkvama i verskim zajednicama, donosi ministar.

Organizovanje i ostvarivanje verske nastave prati Komisija za versku nastavu u školi (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju obrazuje Vlada na vreme od šest godina.

U Komisiju se imenuju po jedan predstavnik tradicionalnih crkava i verskih zajednica, tri predstavnika organa nadležnog za poslove odnosa sa crkvama i verskim zajednicama i tri predstavnika Ministarstva.

Član Komisije može biti razrešen pre isteka mandata, i to: na lični zahtev, na predlog predlagača i ako ne ispunjava svoju dužnost kao član Komisije, odnosno svojim postupcima povredi ugled dužnosti koju obavlja.

U slučaju razrešenja člana Komisije pre isteka mandata, Vlada postavlja novog člana po pribavljenom predlogu predstavnika čiji je član razrešen.

Predsednika i zamenika predsednika Komisije biraju članovi Komisije na prvoj sednici, većinom glasova od ukupnog broja članova Komisije.

Komisija obavlja poslove koji se, naročito, odnose na:

- 1) usaglašavanje predloga programa verske nastave;
- 2) udžbenike i druga nastavna sredstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuju pitanja vezana za udžbenike i druga nastavna sredstva;
- 3) davanje mišljenja o listama nastavnika verske nastave;
- 4) druga pitanja vezana za praćenje organizovanja i ostvarivanja programa verske nastave.

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Komisije, uređuju se poslovníkom o radu Komisije.

Razredna i predmetna nastava

Član 34

Za učenike prvog ciklusa organizuje se razredna nastava, a za učenike drugog ciklusa predmetna nastava, a kada postoje uslovi i zajednička nastava više srodnih predmeta sa interdisciplinarnim sadržajem, u skladu sa školskim programom.

Izuzetno, za učenike prvog ciklusa može da se organizuje predmetna nastava iz stranog jezika i izbornih programa, u skladu sa zakonom i planom i programom nastave i učenja.

Izuzetno, u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, nastava u drugom ciklusu može da se organizuje kao razredna nastava, u skladu sa školskim programom.

Za pripadnike nacionalne manjine predmetna nastava može da se organizuje iz predmeta srpski jezik kao nematernji i izbornog programa jezik nacionalne manjine sa elementima nacionalne kulture od prvog razreda.

Član 35

Škola je dužna da za učenike četvrtog razreda organizuje časove predmetne nastave radi upoznavanja učenika sa predmetnim nastavnicima koji će realizovati nastavu u petom razredu.

Časovi predmetne nastave iz stava 1. ovog člana planiraju se na osnovu programa nastave i učenja za četvrti razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja, u saradnji učitelja i odgovarajućih nastavnika predmetne nastave.

Časove predmetne nastave za učenike četvrtog razreda realizuju svi nastavnici predmetne nastave iz stava 1. ovog člana, po dva puta u toku školske godine, odnosno jedanput u toku polugodišta.

Škola može, s istim ciljem i na isti način, da organizuje časove predmetne nastave i za učenike od prvog do trećeg razreda.

Celodnevna nastava i produženi boravak

Član 36

Škola može da organizuje celodnevnu nastavu i produženi boravak kao posebne oblike obrazovno-vaspitnog rada, uz saglasnost Ministarstva.

U okviru celodnevne nastave i produženog boravka obezbeđuju se igra, kulturno-umetničke, sportske aktivnosti, učenje, izrada domaćih zadataka i izvršavanje drugih obaveza učenika u bezbednom okruženju pod nadzorom nastavnika.

Bliže uslove organizovanja celodnevne nastave i produženog boravaka propisuje ministar.

Nastava za učenike na kućnom i bolničkom lečenju

Član 37

Škola može da organizuje obrazovno-vaspitni rad kao poseban oblik rada za učenike na dužem kućnom i bolničkom lečenju, uz saglasnost Ministarstva.

Za učenike koji zbog većih zdravstvenih problema ili hroničnih bolesti ne mogu da pohađaju nastavu duže od tri nedelje, nastava se organizuje u kućnim uslovima, odnosno u zdravstvenoj ustanovi.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik je dužan da o potrebi organizovanja nastave za učenika na dužem kućnom i bolničkom lečenju obavesti školu.

Način organizovanja nastave za učenike na dužem kućnom i bolničkom lečenju propisuje ministar.

Nastava kod kuće

Član 38

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik ima pravo da svom detetu omogući sticanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja kod kuće, uz obezbeđivanje troškova obrazovanja i vaspitanja.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik je dužan da do kraja nastavne godine pismeno obavesti školu u koju je učenik upisan o nameri da za svoje dete od sledeće školske godine organizuje nastavu kod kuće.

Škola iz stava 2. ovog člana dužna je da organizuje polaganje razrednih ispita iz svih predmeta u skladu sa planom i programom nastave i učenja.

Osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje kod kuće mora da obezbedi ostvarivanje propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća.

Za učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom koji stiče obrazovanje kod kuće ostvarivanjem IOP-a 2, obrazovanje i vaspitanje kod kuće obezbeđuje ostvarivanje prilagođenih ciljeva i ishoda.

Škola vodi evidenciju o obrazovanju i vaspitanju učenika kod kuće.

Bliže uslove za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanja nastave kod kuće, propisuje ministar.

Nastava na daljinu

Član 38a

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik može da se opredeli da njegovo dete osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje stiče nastavom na daljinu.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik dužan je da podnese pisani zahtev za organizovanje nastave na daljinu školi u kojoj njegovo dete stiče osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje do kraja nastavne godine za sledeću školsku godinu.

Nastava na daljinu mora da obezbedi ostvarivanje propisanih ciljeva, ishoda i standarda postignuća.

Za učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom za koga je organizovana nastava na daljinu, a stiče osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje ostvarivanjem IOP-a 2, nastava na daljinu obezbeđuje ostvarivanje prilagođenih ciljeva i ishoda.

O obrazovanju na daljinu škola odlučuje na osnovu raspoloživih sredstava, potrebnih za ovaj vid obrazovanja i vaspitanja.

Škola vodi evidenciju o obrazovanju i vaspitanju učenika koji osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje stiče nastavom na daljinu.

Bliže uslove za ostvarivanje i način osiguranja kvaliteta i vrednovanja nastave na daljinu propisuje ministar.

Kulturne aktivnosti škole

Član 39

Kulturne aktivnosti škole ostvaruju se na osnovu programa kulturnih aktivnosti.

Kulturne aktivnosti obuhvataju: proslavu dana škole, početka i kraja školske godine i završetka osnovnoškolskog obrazovanja i vaspitanja, proslave školskih i državnih praznika, priredbe, predstave, izložbe, koncerte, takmičenja i smotre, posete ustanovama kulture, zajedničke aktivnosti škole i jedinice lokalne samouprave i druge aktivnosti koje doprinose proširenju uticaja škole na vaspitanje učenika i kulturnom razvoju okruženja škole.

Proslave školskih i državnih praznika, početka i kraja školske godine i završetka osnovnoškolskog obrazovanja i vaspitanja za učenike organizuju se u školi ili u dogovoru sa jedinicom lokalne samouprave u ustanovama iz oblasti kulture i sporta.

Program školskog sporta i sportsko-rekreativnih aktivnosti

Član 40

Radi razvoja i praktikovanja zdravog načina života, razvoja svesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbednosti, o potrebi negovanja i razvoja fizičkih sposobnosti, kao i prevencije nasilja, narkomanije, maloletničke delinkvencije, škola u okviru školskog programa, realizuje i program školskog sporta, kojim su obuhvaćeni svi učenici.

Škola je dužna da, u okviru programa školskog sporta, u saradnji sa jedinicom lokalne samouprave, organizuje nedelju školskog sporta najmanje jednom u toku polugodišta.

Program nedelje školskog sporta obuhvata sportsko-rekreativne aktivnosti svih učenika, kao i kulturno-umetničke manifestacije na temu iz oblasti fizičkog i zdravstvenog vaspitanja, u skladu sa planom i programom nastave i učenja.

Program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, program sprečavanja diskriminacije i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja

Član 41

Program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, program sprečavanja diskriminacije i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja, kao što su, naročito, upotreba alkohola, duvana, psihoaktivnih supstanci i maloletnička delinkvencija, sastavni su deo školskog programa i ostvaruju se u skladu sa Zakonom.

Programi iz stava 1. ovog člana ostvaruju se kroz različite nastavne i slobodne aktivnosti sa učenicima, zaposlenima, roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima u saradnji sa jedinicom lokalne samouprave, u skladu sa utvrđenim potrebama.

U ostvarivanje programa iz stava 1. ovog člana uključuju se i fizička i pravna lica sa teritorije jedinice lokalne samouprave, ustanove u oblasti kulture i sporta, vršnjački posrednici, kao i lica

obučena za prevenciju i intervenciju u slučaju nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, diskriminacije i drugih oblika rizičnog ponašanja.

Listu lica obučenih za prevenciju i intervenciju u slučaju nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, diskriminacije i drugih oblika rizičnog ponašanja i listu škola koje su svojim aktivnostima postale primeri dobre prakse u sprovođenju programa iz stava 1. ovog člana, utvrđuje ministar.

Bliže uslove za utvrđivanje lista iz stava 4. ovog člana propisuje ministar.

Liste iz stava 4. ovog člana objavljuju se na zvaničnoj internet strani Ministarstva.

Program vannastavnih aktivnosti učenika

Član 42

Radi jačanja obrazovno-vaspitne delatnosti škole, podsticanja individualnih sklonosti i interesovanja, sadržajnog i celishodnog korišćenja slobodnog vremena, kao i radi bogaćenja društvenog života i razvijenosti učenika, razvijanja i negovanja drugarstva i prijateljstva, škola je dužna da realizuje vannastavne aktivnosti učenika u oblasti nauke, tehnike, kulture, umetnosti, medija i sporta.

Škola posebnu pažnju posvećuje formiranju muzičke i dramske grupe učenika, školskog lista, folklora i sportskih sekcija.

Škola je obavezna da za učenike, u okviru svojih kapaciteta, besplatno organizuje sportske sekcije.

Profesionalna orijentacija učenika

Član 43

Škola u saradnji sa ustanovama za profesionalnu orijentaciju pomaže roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima i učenicima u izboru srednje škole i zanimanja, prema sklonostima i sposobnostima učenika i u tom cilju prati njihov razvoj i informiše ih o karakteru i uslovima rada pojedinih zanimanja.

Radi praćenja individualnih sklonosti učenika i pružanja pomoći učenicima i njihovim roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima u izboru srednje škole i zanimanja, škola formira tim za profesionalnu orijentaciju, u čijem sastavu su stručni saradnici i nastavnici.

Tim za profesionalnu orijentaciju realizuje program profesionalne orijentacije za učenike sedmog i osmog razreda.

Zdravstvena zaštita učenika u školi

Član 44

Škola sarađuje sa zdravstvenim ustanovama u sprovođenju zdravstvene zaštite učenika, u skladu sa zakonom.

Socijalna zaštita učenika u školi

Član 45

Škola u saradnji sa nadležnim ustanovama brine o socijalnoj zaštiti, posebno učenika iz osetljivih društvenih grupa, na osnovu programa socijalne zaštite.

Ukoliko je potrebno škola organizuje prikupljanje sredstava za ove svrhe kroz akcije školskog sporta, volontiranja i drugih dobrotvornih akcija.

Zaštita životne sredine

Član 46

Zaštita životne sredine obuhvata aktivnosti usmerene na razvoj ekološke svesti, kao i očuvanje prirodnih resursa.

Očuvanje prirodnih resursa iz stava 1. ovog člana obuhvata i upoznavanje sa korišćenjem i racionalnom upotrebom tih resursa u oblasti energetike.

Škola doprinosi zaštiti životne sredine ostvarivanjem programa zaštite životne sredine - lokalnim ekološkim akcijama, zajedničkim aktivnostima škole, roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika i jedinice lokalne samouprave u analizi stanja životne sredine i akcija za zaštitu životne sredine u skladu sa zakonom.

Program saradnje sa lokalnom samoupravom

Član 47

Saradnja sa lokalnom samoupravom realizuje se na osnovu programa saradnje sa lokalnom samoupravom, koji čini deo školskog programa.

Škola prati i uključuje se u dešavanja na teritoriji jedinice lokalne samouprave i zajedno sa njenim predstavnicima planira sadržaj i način saradnje, naročito o pitanjima od kojih zavisi razvitak škole.

Program saradnje sa porodicom

Član 48

Škola podstiče i neguje partnerski odnos sa roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima učenika, zasnovan na principima međusobnog razumevanja, poštovanja i poverenja.

Programom saradnje sa porodicom, škola definiše oblasti, sadržaj i oblike saradnje sa roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima dece i učenika, koji obuhvataju detaljno informisanje, savetovanje, uključivanje u nastavne, i ostale aktivnosti škole i konsultovanje u donošenju odluka oko bezbednosnih, nastavnih, organizacionih i finansijskih pitanja, s ciljem

unapređivanja kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, kao i obezbeđivanja sveobuhvatnosti i trajnosti vaspitno-obrazovnih uticaja.

Program saradnje sa porodicom obuhvata i organizaciju otvorenog dana škole svakog meseca, kada roditelji, odnosno drugi zakonski zastupnici mogu da prisustvuju obrazovno-vaspitnom radu.

Radi praćenja uspešnosti programa saradnje sa porodicom, škola, na kraju svakog polugodišta, organizuje anketiranje roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, u pogledu njihovog zadovoljstva programom saradnje sa porodicom i u pogledu njihovih sugestija za naredno polugodište.

Mišljenje roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, dobijeno kao rezultat anketiranja, uzima se u obzir u postupku vrednovanja kvaliteta rada škole.

Izleti, ekskurzije i nastava u prirodi

Član 49

Škola može da planira i organizuje izlete, ekskurzije i nastavu u prirodi, na način i pod uslovima utvrđenim planom i programom nastave i učenja.

Program izleta, ekskurzija i nastave u prirodi sastavni je deo školskog programa i godišnjeg plana rada škole.

Škole koje imaju odgovarajuće uslove, kao i ustanove koje su specijalizovane za ostvarivanje kvalitetnih programa za decu i učenike u funkciji aktivnog slobodnog vremena, sa posebnim usmerenjem na sportsko-rekreativne aktivnosti i koje imaju odgovarajuće uslove, mogu da budu centri za realizaciju nastave u prirodi, kao i za realizaciju aktivnosti učenika više škola (Centar dečjih odmarališta, Pionirski grad i druge odgovarajuće ustanove namenjene deci i učenicima).

Školska biblioteka

Član 50

Školska biblioteka je mesto bibliotečko-informacione, vaspitno-obrazovne i kulturne aktivnosti škole.

U školskoj biblioteci prikuplja se, obrađuje i učenicima, nastavnicima i stručnim saradnicima daje na korišćenje bibliotečko-informaciona građa (knjige, serijske publikacije i dr.) i izvori.

Biblioteka je dužna da u svom fondu prikuplja udžbenike i druga nastavna sredstva namenjena učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, kao i stručnu literaturu za nastavnike i stručne saradnike.

Zadatak školske biblioteke je da kod učenika razvija navike čitanja i korišćenja bibliotečkih usluga, kao i da učenike osposobljava da koriste informacije u svim oblicima i na svim medijima i omogući im da ovladaju veštinama potrebnim za učenje u toku celog života.

Škola je dužna da ima školsku biblioteku, u skladu sa zakonom. Muzička i baletska škola ima nototeku, a baletska škola i medijateku.

Program rada školske biblioteke sastavni je deo školskog programa.

Dečje i učeničke organizacije u školi

Član 51

Škola može da ima svoje organizacije dece i učenika, a može da se povezuje i sa organizacijama dece i učenika van škole (organizacija gorana, planinara, izviđača i sl.), u skladu sa zakonom.

Vođenje letopisa i predstavljanje rada škole

Član 52

Škola je dužna da vodi letopis za svaku školsku godinu.

Letopis sadrži podatke o aktivnostima škole i realizaciji obrazovno-vaspitnog rada, kao i druge podatke od značaja za predstavljanje škole.

Škola letopis objavljuje na svojoj internet strani do 1. oktobra za prethodnu školsku godinu.

Škola je dužna da ima svoju internet stranu.

Učeničke zadruge

Član 53

Škola može da osnuje učeničku zadrugu radi razvoja preduzetničkog duha, pozitivnog odnosa učenika prema radu, povezivanja nastave sa svetom rada, kao i profesionalne orijentacije.

Rad učeničke zadruge uređuje se statutom škole i pravilima za rad zadruge, u skladu sa zakonom.

Škola može pružati usluge i prodavati proizvode nastale kao rezultat rada u učeničkoj zadruzi, kao i udžbenike, pribor i opremu koja je potrebna za ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada.

Sredstva stečena radom učeničke zadruge koriste se za proširenje materijalne osnove rada učeničke zadruge, ekskurzije, ishranu učenika, nagrade članovima učeničke zadruge i unapređivanje obrazovno-vaspitnog rada u školi i u druge svrhe u skladu sa aktima kojima se uređuje rad učeničke zadruge.

Učenička zadruga se upisuje u registar zadruga shodnom primenom odredaba zakona kojim se uređuje registracija zadruga.

Sadržinu osnivačkog akta, sticanje i prestanak statusa zadrugara, upravljanje i način rada učeničke zadruge, bliže uređuje ministar.

Obrazovanje u inostranstvu

Član 54

Za decu građana Republike Srbije u inostranstvu može da se organizuje nastava na srpskom jeziku po posebnom programu, u skladu sa Zakonom.

V UČENICI

Upis

Član 55

Jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju i obaveštava školu i roditelje, odnosno druge zakonske zastupnike, o deci koja treba da se upišu u prvi razred osnovne škole najkasnije do kraja februara tekuće godine za narednu školsku godinu.

Upisom u prvi razred dete stiče svojstvo učenika.

U prvi razred osnovne škole upisuje se svako dete koje do početka školske godine ima najmanje šest i po, a najviše sedam i po godina.

Izuzetno, kada je to u najboljem interesu deteta, detetu se može odložiti upis za godinu dana od strane škole, a na osnovu mišljenja interresorne komisije, koje sadrži dokaze o potrebi odlaganja i predlog mera dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške detetu u periodu do polaska u školu.

Uz dokumentaciju potrebnu za upis, roditelj dostavlja i dokaz o zdravstvenom pregledu deteta.

Deca iz osetljivih društvenih grupa mogu da se upišu u školu, bez dokaza o prebivalištu roditelja i potrebne dokumentacije, a sa dostavljenim dokazom o zdravstvenom pregledu deteta.

Ispitivanje deteta upisanog u školu vrše psiholog, odnosno pedagog škole na maternjem jeziku deteta, primenom standardnih postupaka i instrumenata, preporučenih od nadležnog zavoda, odnosno ovlašćene stručne organizacije. Ako ne postoji mogućnost da se ispitivanje deteta vrši na maternjem jeziku, škola angažuje prevodioca na predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine.

Ispitivanje dece sa motoričkim i čulnim smetnjama vrši se uz primenu oblika ispitivanja na koji dete može optimalno da odgovori.

U postupku ispitivanja deteta upisanog u školu, škola može da utvrdi potrebu za donošenjem individualnog obrazovnog plana ili potrebu za pružanjem dodatne podrške u obrazovanju. Ako dodatna podrška zahteva finansijska sredstva, škola upućuje pisani zahtev osnivaču po pribavljenom mišljenju interresorne komisije.

Dete starosti od šest do šest i po godina upisuje se u prvi razred nakon provere spremnosti za polazak u školu. Škola je dužna da organizuje proveru spremnosti.

Proveru spremnosti deteta vrši psiholog, odnosno pedagog škole primenom standardnih postupaka i instrumenata, preporučenih od nadležnog zavoda, odnosno ovlašćene stručne organizacije.

U postupku provere spremnosti na osnovu mišljenja psihologa, odnosno pedagoga škola može da preporuči:

1) upis deteta u prvi razred;

2) upis deteta u školu nakon godinu dana, uz pohađanje pripremnog predškolskog programa.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta, kome je preporučen upis deteta u školu nakon godinu dana, može da podnese zahtev komisiji škole za ponovno utvrđivanje spremnosti za upis u školu u roku od osam dana od dana dobijanja preporuke škole iz stava 12. ovog člana. Komisiju čine: psiholog, pedagog, nastavnik razredne nastave i pedijatar deteta.

Komisija škole, primenom standardnih postupaka i instrumenata, može da odobri upis deteta ili da potvrdi upis deteta u školu nakon godinu dana, o čemu odluku donosi u roku od 15 dana od dana prijema zahteva iz stava 13. ovog člana. Odluka komisije je konačna.

Ako dete starije od sedam i po godina zbog bolesti ili drugih razloga nije upisano u prvi razred, može da se upiše u prvi ili odgovarajući razred na osnovu prethodne provere znanja.

Prethodnu proveru znanja obavlja tim sastavljen od nastavnika razredne nastave, pedagoga i psihologa škole uvažavajući standarde postignuća i ceneći najbolji interes deteta.

Škola je dužna da upiše svako dete sa područja škole.

Škola može da upiše i dete sa područja druge škole, na zahtev roditelja, u skladu sa prostornim i kadrovskim mogućnostima škole.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik može da izabere školu u koju će da upiše dete podnošenjem zahteva izabranoj školi najkasnije do 1. februara tekuće kalendarske godine u kojoj se vrši upis.

Škola je dužna da obavesti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika o odluci po njegovom zahtevu za upis deteta van područja škole do 30. aprila tekuće kalendarske godine u kojoj se vrši upis, nakon sagledavanja raspoloživih kapaciteta, a u skladu sa prostornim, kadrovskim i finansijskim mogućnostima škole.

Upis u školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom

Član 56

U školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, dete, odnosno učenik upisuje se na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške, uz saglasnost roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Upis u muzičku, odnosno baletsku školu

Član 57

U osnovnu muzičku, odnosno osnovnu baletsku školu može da se upiše dete i učenik osnovne i srednje škole koji položi prijemni ispit za utvrđivanje muzičke, odnosno baletske sposobnosti, u skladu sa planom i programom nastave i učenja osnovnog muzičkog obrazovanja i vaspitanja i planom i programom nastave i učenja osnovnog baletskog obrazovanja i vaspitanja.

Učenik koji nije završio prvi ciklus osnovne muzičke, odnosno osnovne baletske škole može da se upiše u drugi ciklus nakon položenog ispita za proveru znanja.

Učenik osnovne muzičke ili osnovne baletske škole može da nastavi sticanje muzičkog, odnosno baletskog obrazovanja i vaspitanja po jedinstvenom školskom programu za talente, ako se utvrdi da ima izuzetne muzičke, odnosno baletske sposobnosti.

Odgovornost za upis i redovno pohađanje nastave

Član 58

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik odgovoran je za upis deteta u školu, za redovno pohađanje nastave i obavljanje drugih školskih obaveza.

Škola je dužna da obavesti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika i jedinicu lokalne samouprave o detetu koje nije upisano u prvi razred, najkasnije 15 dana pre početka školske godine.

Škola je dužna da obavesti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika o učeniku koji neredovno pohađa ili je prestao da pohađa nastavu, najkasnije dva dana od dana prestanka pohađanja nastave.

Ako roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik po prijemu obaveštenja iz stava 3. ovog člana ne obezbedi da u roku od tri dana učenik nastavi redovno da pohađa nastavu, odnosno ne obavesti školu o razlozima izostajanja učenika, škola odmah obaveštava jedinicu lokalne samouprave i nadležnu ustanovu socijalne zaštite.

Vreme provedeno u školi

Član 59

Vreme provedeno u školi izraženo je u satima i obuhvata časove obaveznih predmeta, izbornih programa i vreme provedeno u aktivnostima, propisane zakonom i planom i programom nastave i učenja, koje su sadržane u školskom programu i u funkciji su razvoja sposobnosti, interesovanja i kreativnosti učenika.

Učenik u prvom ciklusu ima obavezne predmete, izborne programe i aktivnosti do 20 sati nedeljno.

Učenik u drugom ciklusu ima obavezne predmete, izborne programe i aktivnosti do 25 sati nedeljno.

Učenik u prvom ciklusu koji stiče osnovno obrazovanje i vaspitanje na jeziku nacionalne manjine ima obavezne predmete, izborne programe i aktivnosti do 22 sata nedeljno, a u drugom ciklusu do 27 sati nedeljno.

U nedeljni broj sati iz st. 2-4. ovog člana ne uračunava se trajanje časova dopunske i dodatne nastave.

Raspored i trajanje časa

Član 59a

Škola u skladu sa planom i programom nastave i učenja vrši raspored obaveznih predmeta, izbornih programa i aktivnosti, odnosno utvrđuje raspored časova.

Raspored časova može da se menja u toku nastavne godine.

Čas nastave traje 45 minuta.

Izuzetno, čas nastave može da traje duže ili kraće od 45 minuta, u skladu sa planom i programom nastave i učenja.

Trajanje časa nastave može se prilagoditi posebnim uslovima u kojima se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad u određenom vremenskom periodu, uz saglasnost Ministarstva.

Ocenjivanje

Član 60

Ocenjivanje je sastavni deo procesa nastave i učenja kojim se obezbeđuje stalno praćenje ostvarivanja propisanih ishoda i standarda postignuća i angažovanja učenika u toku savladavanja programa obaveznih predmeta.

Nastavnik je dužan da redovno ocenjuje učenike u skladu sa zakonom.

Praćenje razvoja, napredovanja i postignuća učenika obavlja se formativnim i sumativnim ocenjivanjem.

Učenik kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta, teškoća u učenju i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju ocenjuje se na osnovu angažovanja i stepena ostvarenosti ciljeva i standarda postignuća u toku savladavanja IOP-a 1, i to na način koji uzima u obzir njegove jezičke, motoričke i čulne mogućnosti.

Ukoliko učenik stiče obrazovanje i vaspitanje po IOP-u 2, ocenjuje se na osnovu angažovanja i stepena ostvarenosti prilagođenih ciljeva i ishoda, u skladu sa IOP-om 2.

Učenik sa izuzetnim sposobnostima koji stiče obrazovanje i vaspitanje na prilagođen i obogaćen način, primenom individualnog obrazovnog plana, ocenjuje se na osnovu praćenja ostvarivanja propisanih ishoda i standarda postignuća i angažovanja.

Učeniku se ne može umanjiti ocena iz obaveznog predmeta zbog neprimerenog ponašanja.

Uspeh učenika i ocena

Član 61

Učenik se ocenjuje iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja, opisnom i brojčanom ocenom, u skladu sa zakonom.

Ocena je javna i saopštava se učeniku sa obrazloženjem.

U prvom razredu osnovnog obrazovanja i vaspitanja učenik se iz obaveznog predmeta, izbornih programa i aktivnosti ocenjuje opisnom ocenom.

Od drugog do osmog razreda učenik se iz obaveznog predmeta, izbornih programa i aktivnosti ocenjuje opisno i brojčano.

Brojčana ocena iz obaveznog predmeta je: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1). Ocena nedovoljan (1) je neprelazna.

Uspeh učenika iz izbornih programa i aktivnosti ocenjuje se opisno i to: ističe se, dobar i zadovoljava, osim iz izbornog programa drugi strani jezik koji se ocenjuje brojčano i to brojčanom ocenom iz stava 5. ovog člana.

Učenik se ocenjuje najmanje četiri puta u polugodištu, a ako je nedeljni fond časova obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti jedan čas najmanje dva puta u polugodištu.

Zaključna ocena iz obaveznog predmeta utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta.

Zaključna ocena iz obaveznog predmeta za učenika prvog razreda je opisna i iskazuje se kao napredovanje učenika u ostvarivanju ishoda, angažovanje i preporuka.

U prvom razredu zaključne ocene iz obaveznih predmeta i iz izbornih programa i aktivnosti unose se u đачku knjižicu i učenik prelazi u naredni razred.

Zaključna ocena iz obaveznog predmeta za učenika od drugog do osmog razreda je brojčana.

Zaključna ocena iz izbornih programa i aktivnosti je opisna i to: ističe se, dobar i zadovoljava i ne utiče na opšti uspeh učenika, osim iz izbornog programa drugi strani jezik koji se ocenjuje brojčano i zaključna ocena utiče na opšti uspeh učenika.

Na osnovu praćenja i vrednovanja tokom nastavne godine zaključnu ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti utvrđuje odeljenjsko veće koje čine nastavnici koji predaju učeniku na predlog nastavnika, a ocenu iz vladanja na predlog odeljenjskog starešine.

U postupku predlaganja zaključne ocene nastavnik razredne nastave, odnosno predmetni nastavnik uzima u obzir celokupno zalaganje i postignuća učenika u toku obrazovno-vaspitnog rada i to: uspeh učenika postignut na takmičenjima, nagrade, pohvale i diplome, nastupe na kulturnim i sportskim manifestacijama u školi i van škole, radove učenika objavljene u školskom listu i drugim listovima i časopisima, radove na izložbama, konkursima i sl.

Učeniku koji nije ocenjen najmanje četiri puta iz obaveznog predmeta i izbornog programa drugi strani jezik u toku polugodišta, odnosno najmanje dva puta u toku polugodišta ukoliko je nedeljni fond obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti jedan čas, ne može da se utvrdi zaključna ocena.

Učenika koji redovno pohađa nastavu i izvršava školske obaveze, a nema propisani broj ocena u polugodištu, nastavnik je dužan da oceni na posebno organizovanom času u toku trajanja polugodišta uz prisustvo odeljenjskog starešine, pedagoga ili psihologa.

Ako nastavnik iz bilo kojih razloga nije u mogućnosti da organizuje čas iz stava 16. ovog člana, škola je dužna da obezbedi odgovarajuću stručnu zamenu.

Odeljenjski starešina je u obavezi da redovno prati ocenjivanje učenika i ukazuje nastavnicima na broj propisanih ocena koje učenik treba da ima u polugodištu radi utvrđivanja zaključne ocene.

Kada obavezni predmet sadrži module, zaključna ocena se izvodi na osnovu pozitivnih ocena svih modula u okviru predmeta.

Opšti uspeh učenika

Član 62

Opšti uspeh učenika od drugog do osmog razreda utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine zaključnih prelaznih brojevanih ocena iz obaveznih predmeta i iz izbornog programa drugi strani jezik, kao i ocene iz vladanja počev od šestog razreda.

Opšti uspeh učenika je: odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan.

Učenik je postigao opšti uspeh:

- 1) odličan - ako ima srednju ocenu najmanje 4,50;
- 2) vrlo dobar - ako ima srednju ocenu od 3,50 zaključno sa 4,49;
- 3) dobar - ako ima srednju ocenu od 2,50 zaključno sa 3,49;
- 4) dovoljan uspeh - ako ima srednju ocenu do 2,49.

Učenik nije sa uspehom završio razred, odnosno ima nedovoljan uspeh ukoliko ima više od dve nedovoljne ocene, osim ocene iz vladanja ili nije položio popravni ispit, osim učenika drugog i trećeg razreda osnovne škole koji se prevodi u naredni razred, u skladu sa Zakonom.

Ocenjivanje vladanja učenika

Član 63

Vladanje učenika od prvog do petog razreda ocenjuje se opisno u toku i na kraju polugodišta.

Zaključna ocena iz vladanja učenika iz stava 1. ovog člana jeste: primerno; vrlo dobro; dobro; zadovoljavajuće i nezadovoljavajuće i ne utiče na opšti uspeh učenika.

Vladanje učenika od šestog do osmog razreda ocenjuje se opisno u toku polugodišta.

Ocena iz vladanja iz stava 3. ovog člana na kraju prvog i drugog polugodišta jeste brojčana, i to: primerno (5), vrlo dobro (4), dobro (3), zadovoljavajuće (2) i nezadovoljavajuće (1), i utiče na opšti uspeh učenika.

Prilikom ocenjivanja vladanja sagledava se ponašanje učenika u celini, imajući pri tom u vidu i angažovanje učenika u aktivnostima izvan nastave u skladu sa školskim programom (slobodne aktivnosti, učenička zadruha, zaštita životne sredine, zaštita od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja i programi prevencije drugih oblika rizičnog ponašanja, kulturna aktivnost škole).

Na ocenu iz vladanja ne utiču ocene iz obaveznog predmeta, izbornih programa i aktivnosti.

Zaključnu ocenu iz vladanja na predlog odeljenjskog starešine utvrđuje odeljenjsko veće.

Dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju

Član 64

Detetu i učeniku kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta, teškoća u učenju, rizika od ranog napuštanja školovanja i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, škola obezbeđuje otklanjanje fizičkih i komunikacijskih prepreka, prilagođavanje načina ostvarivanja školskog programa i izradu, donošenje i ostvarivanje individualnog obrazovnog plana.

Cilj dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju jeste postizanje optimalnog uključivanja učenika u redovan obrazovno-vaspitni rad, osamostaljivanje u vršnjačkom kolektivu i njegovo napredovanje.

Za ostvarivanje dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju, direktor škole, nastavnik, stručni saradnik, vaspitač, pedagoški asistent i roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik može da dobije posebnu stručnu pomoć u pogledu sprovođenja inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja.

Radi ostvarivanja dodatne podrške u obrazovanju i vaspitanju, škola ostvaruje saradnju sa organima jedinice lokalne samouprave, kao i sa školom za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, odnosno školom koja ima odeljenje za učenike sa smetnjama u razvoju, drugim organizacijama, ustanovama i institucijama na lokalnom i širem nivou.

Škola je u obavezi da uspostavi saradnju sa drugom školom u kojoj učenik koji ostvaruje pravo na dodatnu podršku nastavlja sticanje obrazovanja, a u cilju ostvarivanja kontinuiteta dodatne podrške.

Posebnu stručnu pomoć iz stava 3. ovog člana mogu da pružaju lica kompetentna u oblasti inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja i škole koje su svojim aktivnostima postale primeri dobre prakse u sprovođenju inkluzivnog obrazovanja i vaspitanja.

Liste lica i škola iz stava 6. ovog člana utvrđuje ministar.

Liste iz stava 7. ovog člana objavljuju se na zvaničnoj internet strani Ministarstva.

Oslobađanje od nastave

Član 65

Učenik može biti privremeno ili za određenu školsku godinu oslobođen od praktičnog dela nastave fizičkog i zdravstvenog vaspitanja u celini ili delimično.

Direktor donosi odluku o oslobađanju učenika od praktičnog dela nastave fizičkog i zdravstvenog vaspitanja na osnovu predloga izabranog lekara.

Učenik koji je oslobođen praktičnog dela nastave fizičkog i zdravstvenog vaspitanja ocenjuje se na osnovu teorijskih znanja, u skladu sa programom predmeta.

Izuzetno, učenik može da bude oslobođen nastave stranog jezika za određenu školsku godinu i određeni razred na osnovu odgovarajućeg uverenja o položenom ispitu iz stranog jezika izdatom od strane škole, u skladu sa članom 73. ovog zakona.

Pohvaljivanje i nagrađivanje učenika

Član 66

Učenik koji se ističe u učenju i vladanju pohvaljuje se ili nagrađuje.

Opštim aktom škole određuju se uslovi i način za dodeljivanje pohvala i nagrada, kao i za izbor učenika generacije.

U toku školovanja učeniku se dodeljuje diploma ili nagrada za izuzetan opšti uspeh, odnosno diploma za izuzetan uspeh iz pojedinih nastavnih predmeta i izuzetnog postignuća u bilo kojoj oblasti rada škole.

Vrste diploma, odnosno nagrada i bliže uslove za njihovo dodeljivanje propisuje ministar.

Brže napredovanje učenika

Član 67

Učenik koji se ističe znanjem i sposobnostima može da završi školu u roku kraćem od osam godina.

U toku jedne školske godine učenik može da završi dva razreda.

Nastavničko veće utvrđuje ispunjenost uslova za brže napredovanje učenika.

Uslove i postupak napredovanja učenika propisuje ministar.

Učenički parlament

Član 68

Za učenike sedmog i osmog razreda organizuje se učenički parlament, u skladu sa Zakonom.

Učenički parlament na kraju svake školske godine dostavlja izveštaj o svom radu školskom odboru i savetu roditelja škole.

Prevoz i ishrana

Član 69

Učenik koji je nastanjen na udaljenosti većoj od četiri kilometra od sedišta škole ima pravo na besplatan prevoz.

Učenik ima pravo na besplatan prevoz i u slučaju kada pohađa školu na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave, ako je ta škola na udaljenosti većoj od četiri kilometra i najbliža je mestu prebivališta učenika.

Učenik kome je na osnovu zahteva roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika omogućeno da pohađa školu van područja kome pripada ima pravo na besplatan prevoz samo u okviru školskog područja u kojem ima prebivalište.

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom ima pravo na besplatan prevoz bez obzira na udaljenost njegovog prebivališta od škole.

Škola u okviru školskog objekta, u saradnji sa savetom roditelja škole, organizuje ishranu za učenike.

Škola u dogovoru sa jedinicom lokalne samouprave i donatorima može da obezbedi za sve učenike besplatnu ishranu u celini ili delimično.

Bliže uslove za organizovanje, ostvarivanje i praćenje ishrane učenika u osnovnoj školi propisuje ministar i ministar nadležan za poslove zdravlja.

Sredstva za viši kvalitet obrazovanja, koja škola ostvaruje po osnovu učešća roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, jedinice lokalne samouprave, donatora, sponzora, proširene delatnosti i učeničke zadruge, dužna je prioritetno da koristi za ishranu i pomoć učenika.

VI ISPITI

Vrste

Član 70

Uspeh učenika ocenjuje se i na ispitu.

U školi se polažu popravni, razredni, završni ispit, ispit iz stranog jezika i drugi ispiti.

Ispiti iz stava 2. ovog člana, osim završnog ispita, polažu se pred ispitnom komisijom od tri člana od kojih su najmanje dva stručna za predmet.

Ispitnu komisiju obrazuje direktor škole.

Ako škola nema potreban broj stručnih lica za odgovarajući predmet angažuje se stručno lice iz druge škole.

Učenik osnovne muzičke, odnosno baletske škole polaže: prijemni ispit za utvrđivanje muzičke, odnosno baletske sposobnosti, kontrolni, godišnji, razredni i popravni ispit, u skladu sa planom i programom nastave i učenja.

Način i vreme polaganja razrednih, popravnih ispita, ispita iz stranog jezika i drugih ispita uređuje se opštim aktom škole.

Razredni ispit

Član 71

Razredni ispit polaže učenik koji nije ocenjen iz jednog ili više predmeta, izbornog programa ili aktivnosti.

Učenik može biti neocenjen iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti ukoliko nije pohađao nastavu više od trećine ukupnog godišnjeg broja časova tog obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i ukoliko se ocenjivanjem utvrdi da nije dostigao obrazovne standarde na osnovnom nivou.

Učenik koji na razrednom ispitu dobije jednu ili dve nedovoljne ocene, kao i učenik koji nije pristupio polaganju razrednog ispita iz jednog ili dva obavezna predmeta, izbornog programa i aktivnosti polaže popravni ispit.

Učenik koji na razrednom ispitu dobije nedovoljnu ocenu iz više od dva obavezna predmeta, uključujući i izborni program drugi strani jezik, ili koji ne pristupi polaganju razrednog ispita iz više od dva obavezna predmeta, izbornog programa i aktivnosti, ponavlja razred, u skladu sa zakonom.

Popravni ispit

Član 72

Popravni ispit polaže učenik od četvrtog do osmog razreda koji na kraju drugog polugodišta ima do dve nedovoljne zaključne brođane ocene iz obaveznih predmeta ili iz jednog obaveznog predmeta i izbornog programa drugi strani jezik.

Popravni ispit polaže i učenik od drugog do završnog razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja koji na kraju drugog polugodišta ima do dve nedovoljne zaključne brođane ocene.

Učenik od četvrtog do sedmog razreda i učenik od drugog do završnog razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja polaže popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku, a učenik osmog, odnosno završnog razreda u junskom i avgustovskom ispitnom roku.

Učenik koji polaže popravni ispit obavezan je da pohađa pripremnu nastavu, koju je škola dužna da organizuje neposredno pre polaganja popravnog ispita.

Učenik koji položi popravni ispit završava razred.

Učenik od četvrtog do sedmog razreda i učenik od drugog do završnog razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja koji na kraju drugog polugodišta ima više od dve nedovoljne zaključne brođane ocene i učenik koji ne položi popravni ispit ili ne pristupi polaganju popravnog ispita ponavlja razred, u skladu sa zakonom.

Učenik osmog, odnosno završnog razreda koji ima više od dve nedovoljne zaključne brođane ocene ili ne položi popravni ispit ne ponavlja razred, već završava započeto obrazovanje i vaspitanje u istoj školi polaganjem ispita iz obaveznog predmeta, odnosno izbornog programa drugi strani jezik iz kojeg ima nedovoljnu ocenu, u skladu sa zakonom.

Učenik osmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja koji položi popravni ispit, stiče pravo da polaže završni ispit u osnovnom obrazovanju i vaspitanju u propisanim rokovima.

Ispit iz stranog jezika

Član 73

Učenik može da polaže ispit iz stranog jezika koji nije izučavao u školi.

Ispit iz stava 1. ovog člana polaže se po propisanom programu nastave i učenja za određeni razred.

Škola izdaje učeniku uverenje o položenom ispitu.

Ispit iz stranog jezika može da se polaže i u drugoj školi, koja ostvaruje program tog jezika.

Izuzetno, učeniku može da se prizna uverenje o položenom ispitu iz stranog jezika kao dokaz o savladanosti programa stranog jezika za određeni razred, ako je to u najboljem interesu učenika,

ukoliko je učenik nastavio sticanje osnovnoškolskog obrazovanja u drugoj školi, u kojoj se izučava drugi strani jezik u odnosu na školu u kojoj je prethodno sticao osnovnoškolsko obrazovanje i vaspitanje.

Ocena o položenom ispitu iz stranog jezika unosi se u propisanu evidenciju.

Završni ispit

Član 74

Nakon završenog osmog razreda učenik polaže završni ispit pisanim putem - rešavanjem testova.

Programom završnog ispita određuju se nastavni predmeti iz kojih učenik polaže završni ispit.

Prilagođavanje završnog ispita za učenike kojima je potrebna dodatna podrška vrši se u skladu sa vrstom potrebne dodatne podrške.

Polaganjem završnog ispita učenik stiče pravo na upis u srednju školu, u skladu sa Zakonom i zakonom koji uređuje oblast srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Regularnost završnog ispita obezbeđuje direktor.

Rezultati završnog ispita služe školi za utvrđivanje kvaliteta rada nastavnika i škole, oslonac su za razvojno planiranje i unapređivanje sveukupnog rada škole i služe Ministarstvu za procenu stanja i napretka obrazovanja u Republici Srbiji.

Na osnovu rezultata završnog ispita ne vrši se rangiranje škola, ali uspešne škole koje pokažu izuzetnu pedagošku vrednost mogu da se nagrade, a neuspešne se upozoravaju na potrebu unapređivanja svog rada.

VII VREDNOVANJE OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA

Vrednovanje kvaliteta rada škole

Član 75

Vrednovanje kvaliteta rada škole ostvaruje se kao samovrednovanje i spoljašnje vrednovanje kvaliteta.

Samovrednovanje i spoljašnje vrednovanje vrši se u skladu sa Zakonom.

Na osnovu rezultata vrednovanja kvaliteta rada, škola sačinjava plan za unapređivanje kvaliteta rada u oblastima definisanim standardima kvaliteta rada ustanova.

Plan za unapređivanje kvaliteta rada sastavni je deo razvojnog plana škole.

Državno ispitivanje

Član 76

Ostvarenost standarda postignuća učenika u toku osnovnog obrazovanja i vaspitanja proverava se i državnim ispitivanjem na uzorku škola i učenika.

Učenik je dužan da učestvuje u državnom ispitivanju.

Direktor je dužan da obezbedi uslove za ispitivanje i regularnost ispitivanja.

Rezultati državnog ispitivanja ne utiču na ocene, odnosno na opšti uspeh učenika.

Bliže uslove za sprovođenje državnog ispitivanja utvrđuje ministar.

Rezultati državnog ispitivanja služe za procenu stanja i napretka obrazovanja u Republici Srbiji i koriste ih Ministarstvo, jedinica lokalne samouprave, obrazovne i naučne ustanove i građani, u skladu sa zakonom.

Škola rezultate koristi za unapređivanje svog razvojnog plana, školskog programa, plana stručnog usavršavanja i napredovanja nastavnika.

Međunarodno ispitivanje

Član 77

Škola učestvuje u međunarodnim ispitivanjima na osnovu međunarodnih ugovora, uz saglasnost Ministarstva.

Rezultati međunarodnih ispitivanja koriste se za procenu stanja i napretka obrazovanja u Republici Srbiji.

VIII ŠTRAJK ZAPOSLENIH

Član 78

Zaposleni u školi ostvaruju pravo na štrajk u skladu sa Zakonom, ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje štrajk.

Štrajkački odbor i zaposleni koji učestvuju u štrajku dužni su da štrajk organizuju i vode na način kojim se ne ugrožava bezbednost zaposlenih i učenika, imovine i omogućava nastavak rada po okončanju štrajka.

Član 79

Nastavnici, odnosno stručni saradnici u školi ostvaruju pravo na štrajk, pod uslovom da obezbede minimum procesa rada škole, u ostvarivanju prava građana od opšteg interesa u osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

Minimum procesa rada za nastavnika je izvođenje nastave u trajanju od 30 minuta po času u okviru dnevnog rasporeda i obavljanje ispita, a za stručnog saradnika i nastavnika u produženom boravku 20 časova rada nedeljno.

Ako nastavnici, odnosno stručni saradnici škole učestvuju u štrajku ne obezbeđujući minimum procesa rada iz stava 2. ovog člana, direktor škole pokreće disciplinski postupak.

Nastavniku, odnosno stručnom saradniku za povredu obaveze iz stava 2. ovog člana izriče se mera prestanka radnog odnosa.

Direktor škole za vreme štrajka organizovanog protivno odredbi stava 2. ovog člana, dužan je da obezbedi ostvarivanje nastave i obavljanje ispita dok traje štrajk.

IX EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Vrste evidencija

Član 80

Škola vodi evidenciju o:

- 1) učeniku, odnosno detetu;
- 2) uspehu učenika;
- 3) ispitima;
- 4) obrazovno-vaspitnom radu;
- 5) zaposlenom.

Evidencija o učeniku

Član 81

Evidenciju o učeniku čine podaci kojima se određuje njegov identitet (lični podaci), obrazovni, socijalni i zdravstveni status, kao i podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci.

Lični podaci o učeniku, odnosno detetu su: ime i prezime učenika, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon, matični broj učenika, nacionalna pripadnost i državljanstvo.

Izjašnjenje o nacionalnoj pripadnosti nije obavezno.

Lični podaci o roditelju, odnosno drugom zakonskom zastupniku ili hranitelju učenika, odnosno deteta su: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon, odnosno adresa elektronske pošte.

Podaci kojima se određuje obrazovni status učenika jesu: podaci o vrsti škole i trajanju obrazovanja i vaspitanja, jeziku na kojem se izvodi obrazovno-vaspitni rad, organizaciji obrazovno-vaspitnog rada, obaveznim predmetima i izbornim programima i aktivnostima, stranim jezicima, podaci o individualnom obrazovnom planu, dopunskoj i dodatnoj nastavi, celodnevnoj nastavi i produženom boravku, vannastavnim aktivnostima za koje se opredelio i drugim oblastima školskog programa u kojima učestvuje, učešću na takmičenjima, izostancima, izrečenim vaspitnim i vaspitno-disciplinskim merama, učešću u radu organa škole i opredeljenju za nastavak obrazovanja.

Podaci kojima se određuje socijalni status učenika, odnosno deteta, roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika ili hranitelja su: podaci o uslovima stanovanja (stanovanje u stanu, kući, porodičnoj kući, podstanarstvu, domu, da li učenik ima svoju sobu i drugim oblicima stanovanja), udaljenosti domaćinstva od škole; stanju porodice (broj članova porodičnog domaćinstva, da li su roditelji živi, da li jedan ili oba roditelja žive u inostranstvu, bračni status roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika ili hranitelja, njihov obrazovni nivo i zaposlenje), kao i podatak o primanju novčane socijalne pomoći i da li porodica može da obezbedi užinu, knjige i pribor za učenje.

Podatak kojim se određuje zdravstveni status učenika, odnosno deteta je podatak o tome da li je učenik obuhvaćen primarnom zdravstvenom zaštitom.

Podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci su podaci koje dostavlja interesorna komisija koja vrši procenu potreba i podaci o njihovoj ostvarenosti.

Evidencija o uspehu učenika

Član 82

Evidenciju o uspehu učenika čine podaci kojima se utvrđuje postignut uspeh učenika u učenju i vladanju i to: ocene u toku klasifikacionog perioda, zaključne ocene iz nastavnih predmeta, izbornih programa i aktivnosti i vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta, ocene postignute na ispitima, zaključne ocene na kraju školske godine, izdatim đačkim knjižicama, svedočanstvima, diplomama, kao i posebnim diplomama za izuzetan uspeh, nagradama i pohvalama.

Evidencija o ispitima

Član 83

Evidenciju o ispitima čine podaci o razrednim, popravnim, kontrolnim i godišnjim ispitima, o završnom ispitu u osnovnom obrazovanju i vaspitanju i drugim ispitima u skladu sa zakonom.

Evidencija o obrazovno-vaspitnom radu

Član 84

Evidenciju o obrazovno-vaspitnom radu čine podaci o: podeli predmeta, izbornih programa i aktivnosti na nastavnike i rasporedu časova nastave i ostalih oblika obrazovno-vaspitnog rada, udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima, rasporedu pismenih radova, kontrolnim vežbama,

podaci o ostvarivanju školskog programa, saradnji sa roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima i jedinicom lokalne samouprave i ostalim oblicima obrazovno-vaspitnog rada, u skladu sa Zakonom.

Evidencija o zaposlenima

Član 85

Evidenciju o zaposlenima čine sledeći podaci: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon, adresa elektronske pošte, nivo i vrsta obrazovanja, podaci o stručnom usavršavanju i stečenim zvanjima, podaci o državljanstvu, sposobnosti za rad sa decom i učenicima i proveri psihofizičkih sposobnosti, podatak o poznavanju jezika nacionalne manjine, podatak o vrsti i trajanju radnog odnosa i angažovanja, istovremenim angažovanjima u drugim ustanovama, izrečenim disciplinskim merama, podaci o stručnom ispitu i licenci, podaci o zaduženjima i fondu časova nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika, plati i učešću u radu organa škole, a u svrhu ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada, u skladu sa Zakonom.

Način prikupljanja podataka za evidenciju

Član 86

Podaci za evidenciju prikupljaju se na osnovu dokumentacije izdate od strane nadležnih organa, kao i dokumentacije koju dostavljaju roditelji, odnosno drugi zakonski zastupnici i izjave roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Podaci za evidenciju obrađuju se u skladu sa zakonom.

Vođenje evidencije

Član 87

Prikupljeni podaci čine osnov za vođenje evidencije.

U školi može da se vodi evidencija elektronski, u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete i na obrascima, u skladu sa Zakonom.

Vrstu, naziv, sadržaj i izgled obrazaca evidencija i javnih isprava i način njihovog vođenja, popunjavanja i izdavanja, propisuje ministar, u skladu sa Zakonom i ovim zakonom.

Evidencija se vodi na srpskom jeziku, ćiriličkim pismom i latiničkim pismom u skladu sa zakonom.

Kada se obrazovno-vaspiti rad ostvaruje i na jeziku nacionalne manjine, evidencija se vodi i na jeziku i pismu te nacionalne manjine.

Škola koja ostvaruje pripremni predškolski program vodi evidenciju u skladu sa zakonom kojim se uređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Obrada podataka

Član 88

Podatke u evidencijama prikuplja škola.

Direktor škole se stara i odgovoran je za blagovremen i tačan unos podataka i održavanje ažurnosti evidencija i bezbednost podataka, bez obzira na način njihovog vođenja.

Rokovi čuvanja podataka u evidenciji

Član 89

Lični podaci iz evidencije o učenicima i podaci iz evidencije o uspehu učenika koji se odnose na zaključne ocene na kraju školske godine i rezultati na završnom ispitu čuvaju se trajno.

Svi ostali podaci iz čl. 81. do 84. ovog zakona čuvaju se deset godina.

Podaci iz evidencije o zaposlenima čuvaju se deset godina.

Javne isprave

Član 90

Na osnovu podataka unetih u evidenciju škola izdaje javne isprave.

Javne isprave, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) đачka knjižica;
- 2) prevodnica;
- 3) svedočanstvo o završenom razredu prvog ciklusa za učenike koji odlaze u inostranstvo i za odrasle;
- 4) svedočanstvo o svakom završenom razredu drugog ciklusa;
- 5) uverenje o položenom ispitu iz stranog jezika;
- 6) svedočanstvo o završenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju;
- 7) uverenje o obavljenom završnom ispitu.

Škola upisanom učeniku, na početku školske godine, izdaje đачku knjižicu, a prilikom ispisivanja - prevodnicu.

Učenik prelazi iz jedne u drugu školu na osnovu prevodnice.

Škola učeniku prilikom ispisivanja izdaje prevodnicu.

Prevodnica se izdaje u roku od sedam dana od dana prijema obaveštenja o upisu učenika u drugu školu, a škola u koju učenik prelazi, u roku od sedam dana obaveštava školu iz koje se učenik ispisao da je primila prevodnicu.

Škola koja ostvaruje pripremni predškolski program izdaje javnu ispravu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Javna isprava izdaje se na srpskom jeziku ćiriličkim pismom, latiničkim pismom u skladu sa Zakonom, a kada se obrazovno-vaspitni rad izvodi na jeziku nacionalne manjine, javna isprava izdaje se i na jeziku i pismu te nacionalne manjine.

Sadržaj obrazaca javnih isprava propisuje ministar i odobrava njihovo izdavanje.

Duplikat javne isprave

Član 91

Škola izdaje duplikat javne isprave na propisanom obrascu, posle oglašavanja originala javne isprave nevažećim u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Škola izdaje uverenje o činjenicama o kojima vodi evidenciju, u nedostatku propisanog obrasca, u skladu sa zakonom.

Član 92

Učeniku koji nije stekao osnovno obrazovanje i vaspitanje, a prestala mu je obaveza pohađanja nastave i učeniku koji odlazi u inostranstvo izdaje se svedočanstvo o poslednjem završenom razredu.

Pečat

Član 93

Verodostojnost javne isprave škola overava pečatom, u skladu sa zakonom.

Statutom škole određuje se lice odgovorno za upotrebu i čuvanje pečata.

Utvrđivanje stečenog obrazovanja i vaspitanja u nedostatku evidencije

Član 94

Lice koje nema javnu ispravu o završenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju, odnosno arhivska građa je uništena ili nestala, može da podnese zahtev nadležnom sudu, radi utvrđivanja stečenog obrazovanja i vaspitanja.

Zahtev sadrži dokaze na osnovu kojih može da se utvrdi da je lice steklo osnovno obrazovanje i vaspitanje i potvrdu da je evidencija, odnosno arhivska građa uništena ili nestala.

Potvrdu da je arhivska građa uništena ili nestala izdaje škola u kojoj je lice steklo obrazovanje i vaspitanje ili druga ustanova koja je preuzela evidenciju, odnosno arhivsku građu. Ako takva ustanova ne postoji, potvrdu izdaje nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Član 95

Rešenje o utvrđivanju stečenog osnovnog obrazovanja i vaspitanja donosi nadležni sud u vanparničnom postupku, u skladu sa zakonom.

Rešenje kojim se utvrđuje stečeno osnovno obrazovanje i vaspitanje zamenjuje svedočanstvo o završenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

X PRIZNAVANJE STRANIH ŠKOLSKIH ISPRAVA

Član 96*

Državljanin Republike Srbije koji je u inostranstvu završio školu ili pojedine razrede škole, odnosno koji je u Republici Srbiji završio stranu školu ili pojedine razrede škole, ima pravo da zahteva priznavanje stečenih stranih školskih isprava, kao svedočanstva o stečenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju ili pojedinom završenom razredu škole.

Strani državljanin i lice bez državljanstva ima pravo da zahteva priznavanje strane školske isprave, ako za to ima pravni interes.

Priznavanjem se strana školska isprava izjednačava sa odgovarajućom javnom ispravom stečenom u Republici Srbiji.

Stranu školsku ispravu priznaje Ministarstvo.

Postupak

Član 97*

U postupku priznavanja strane školske isprave primenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku ukoliko ovim zakonom nije drukčije uređeno.

U postupku priznavanja iz stava 1. ovog člana uzima se u obzir: sistem školovanja strane države, plan i program nastave i učenja, trajanje školovanja, prava koja daje strana školska isprava imao i druge okolnosti od značaja za odlučivanje.

Ako se u postupku priznavanja utvrdi da savladani strani plan i program nastave i učenja znatno odstupa od plana sa kojim se upoređuje, priznavanje se uslovljava polaganjem određenih ispita ili proverom znanja u školi.

Ministarstvo može utvrđivanje ispita i proveru znanja iz stava 3. ovog člana da poveri posebnoj stručnoj komisiji.

Ispiti utvrđeni kao uslov za priznavanje strane školske isprave polažu se u odgovarajućoj školi najkasnije do datuma koji odredi Ministarstvo.

Državljanin Republike Srbije, strani državljanin i lice bez državljanstva, koji nema odgovarajuću stranu školsku ispravu potrebnu za postupak priznavanja, može da se upiše u odgovarajući razred na osnovu prethodne provere znanja.

Prethodnu proveru znanja obavlja tim sastavljen od nastavnika razredne nastave, odnosno predmetne nastave, pedagoga i psihologa škole, uvažavajući standarde postignuća i ceneći najbolji interes učenika.

Uslovni upis

Član 98*

Učenik koji je podneo zahtev za priznavanje strane školske isprave može da bude uslovno upisan u naredni razred, ukoliko postupak nije okončan do početka školske godine.

U slučaju iz stava 1. ovog člana škola je dužna da učenika odmah uključi u odgovarajući razred.

Rešenje o priznavanju

Član 99*

Lice koje zahteva priznavanje strane školske isprave uz zahtev dostavlja original te isprave i prevod ovlašćenog prevodioca.

Rešenje o priznavanju strane školske isprave konačno je u upravnom postupku.

Kratak sadržaj rešenja ispisuje se na originalu školske isprave i na primerku prevoda (klauzula o priznavanju).

Ministarstvo vodi evidenciju i čuva dokumentaciju o priznavanju strane školske isprave.

XI FINANSIRANJE

Član 100

Sredstva za finansiranje delatnosti javne škole obezbeđuju se u skladu sa Zakonom.

Sredstva za obavljanje delatnosti privatne škole obezbeđuje osnivač.

XII ODREDBE OVOG ZAKONA KOJE SE ODOSE I NA OSNOVNO OBRAZOVANJE ODRASLIH

Član 101

Prava učenika na sticanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja iz člana 2. stav 2, člana 4. stav 2, čl. 9-12, člana 15. stav 2, čl. 21-23, člana 31. st. 1, 3. i 4, člana 32. st. 1. i 4-8, člana 34. stav 1, čl. 41, 43, 45, 47, 50, člana 59. stav 8, čl. 60, 61, 64, 66, 69-74, čl. 76, 80-83. i čl. 90. i 91.

odnose se i na prava odraslih na sticanje osnovnog obrazovanja, ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno.

XIII POVERAVANJE POSLOVA DRŽAVNE UPRAVE AUTONOMNOJ POKRAJINI

Član 102

Poslovi utvrđeni članom 12. stav 4. (ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada na jeziku i pismu nacionalne manjine, odnosno dvojezično i za manje od 15 učenika upisanih u prvi razred), članom 96. stav 4. (priznavanje strane školske isprave), članom 97. st. 4. i 5. (postupak priznavanja strane školske isprave) i člana 99. stav 4. (vođenje evidencije i čuvanje dokumentacije o priznavanju strane školske isprave) ovog zakona, poveravaju se autonomnoj pokrajini.

XIV KAZNENE ODREDBE

Član 103

Novčanom kaznom od 100.000,00 do 1.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj škola ako:

- 1) obavi ispit suprotno odredbama ovog zakona (čl. 70-74);
- 2) ne vodi propisanu evidenciju ili evidenciju vodi suprotno odredbama ovog zakona (čl. 80-89);
- 3) izda javnu ispravu suprotno odredbama ovog zakona (čl. 90-93).

Novčanom kaznom od 25.000,00 do 100.000,00 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i direktor, odnosno odgovorno lice škole.

XV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje organizacije i akata škole

Član 104

Škola će uskladiti svoju organizaciju i opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 104a

Uspeh učenika petog razreda, koji su u školskoj 2018/2019. godini započeli izučavanje izbornog programa drugi strani jezik, ocenjuje se broičano počev od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Zaključna broičana ocena učenika iz stava 1. ovog člana na kraju drugog polugodišta utvrđuje se na osnovu najmanje tri broičane ocene iz navedenog programa.

Prilikom zaključivanja ocene na kraju drugog polugodišta uzimaju se u obzir sve pojedinačne opisne ocene kojim je učenik ocenjen u toku prvog polugodišta školske 2018/2019. godine.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 105

Vlada će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, obrazovati Komisiju iz člana 33. stav 2. ovog zakona.

Ministar će doneti podzakonske akte na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona u roku od dve godine od dana početka primene ovog zakona.

Podzakonski akti doneti do stupanja na snagu ovog zakona primenjivaće se, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovog zakona.

Prestanak važenja zakona

Član 106

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o osnovnoj školi ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon, 66/94 - US, 22/02, 62/03 - dr. zakon, 64/03 - ispr. dr. zakona, 58/04, 62/04, 79/05, 101/05 - dr. zakon i 72/09 - dr. zakon).

Stupanje zakona na snagu

Član 107

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se počev od školske 2013/2014. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju

("Sl. glasnik RS", br. 101/2017)

Član 66

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjuju se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 67

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju**

("Sl. glasnik RS", br. 10/2019)

Član 11

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjuju se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 12

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".